

ТЕРИТОРИАЛНО СТАТИСТИЧЕСКО БЮРО - СЕВЕР
ОТДЕЛ „СТАТИСТИЧЕСКИ ИЗСЛЕДВАНИЯ - ВЕЛИКО ТЪРНОВО“

**ПРОТИВООБЩЕСТВЕНИ ПРОЯВИ И ПРЕСТЪПЛЕНИЯ НА МАЛОЛЕТНИТЕ И
НЕПЪЛНОЛЕТНИТЕ ЛИЦА В ОБЛАСТ ВЕЛИКО ТЪРНОВО ПРЕЗ 2024 ГОДИНА**

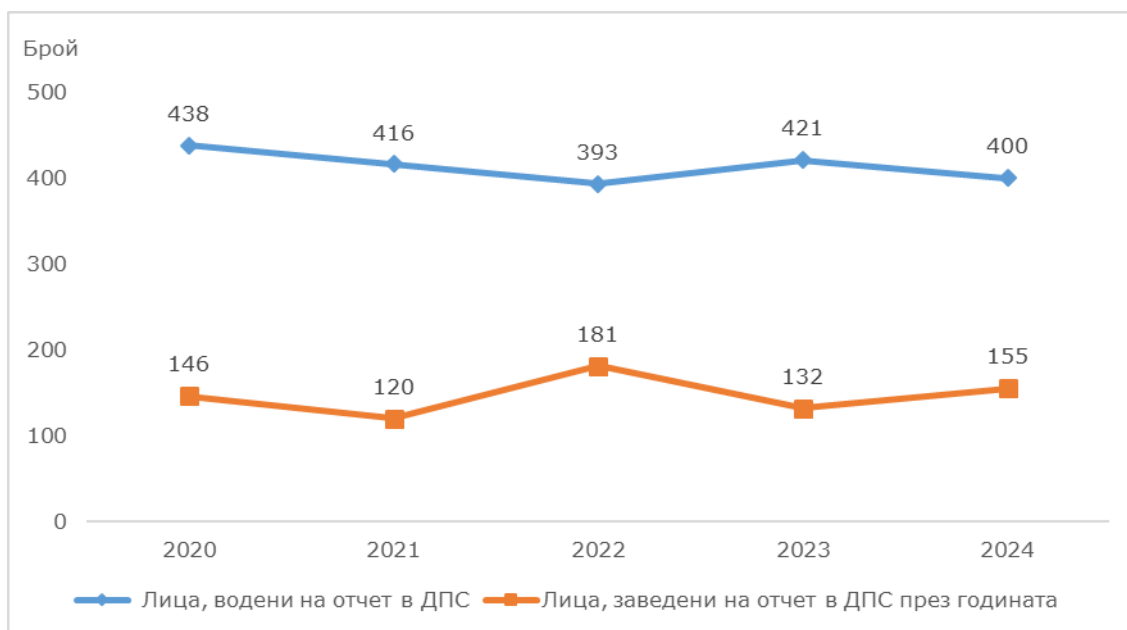
Малолетни и непълнолетни лица, водени, заведени и снети от отчет в детските педагогически стаи (ДПС) за извършени от тях противообществени прояви и престъпления

През 2024 г. в област Велико Търново броят на водените на отчет¹ в ДПС малолетни и непълнолетни лица е 400.

Основните характеристики на водените на отчет в ДПС лица са следните:

- непълнолетни (на възраст от 14 до 17 години) - 81.5%;
- малолетни (8 - 13 години) - 18.5%;
- момчета - 318 (79.5%);
- момичета - 82 (20.5%);
- учащи - 350 (87.5%);
- в криминогенна среда живеят 168 малолетни и непълнолетни (42.0%).

Фиг. 1. Малолетни и непълнолетни лица, водени и заведени на отчет в ДПС в област Велико Търново през периода 2020 - 2024 година

¹ Съгласно чл. 26, ал. 1 от Правилника за детските педагогически стаи малолетните и непълнолетните лица се водят на отчет за срок от 2 години, след което се снемат от отчет, ако през този период не са извършили повторно противоправни деяния.

ПРОТИВООБЩЕСТВЕНИ ПРОЯВИ И ПРЕСТЪПЛЕНИЯ НА МАЛОЛЕТНИТЕ И НЕПЪЛНОЛЕТНИТЕ ЛИЦА В ОБЛАСТ ВЕЛИКО ТЪРНОВО ПРЕЗ 2024 ГОДИНА

Броят на малолетните и непълнолетните, **заведени на отчет¹ в ДПС** през 2024 г. в областта е 155, или 38.8% от всички водени на отчет лица, като 77.4% от тях са непълнолетни.

През 2024 г. **снети от отчет в ДПС** са 91 малолетни и непълнолетни лица, или 22.8% от водените на отчет в ДПС, като 49 лица са отпаднали поради навършване на 18 години (53.8%) и 42 лица (46.2%) - поради поправяне на поведението.

Фиг. 1. Малолетни и непълнолетни лица, снети от отчет в детските педагогически стаи

(Брой)

	2023				2024		
	общо	в т.ч. поради поправяне	в т.ч. поради навършване на 18 г.	в т.ч. на други основания	общо	в т.ч. поради поправяне	в т.ч. поради навършване на 18 г.
Общо за областта	131	62	67	2	91	42	49
Малолетни (8-13 г.)	4	4	0	0	5	5	0
Момчета	4	4	0	0	5	5	0
Момичета	0	0	0	0	0	0	0
Непълнолетни (14-17 г.)	127	58	67	2	86	37	49
Момчета	101	37	62	2	76	34	42
Момичета	26	21	5	0	10	3	7

Противообществени прояви

Малолетните и непълнолетните, преминали през ДПС за извършени противообществени прояви в област Велико Търново през 2024 г., са 158. Малолетните и непълнолетните момчета са 121 (76.6%), а момичетата - 37 (23.4%).

Разпределението на преминалите през ДПС по някои видове противообществени прояви е следното:

- употреба на психоактивни вещества - 57 лица (36.1%);
- бягство от дома (от вкъщи), от специализирана институция или от социална услуга от резидентен тип - 52 лица (32.9%);
- прояви на насилие и агресия - 19 лица (12.0%);
- повреждане на обществена и/или частна собственост - 9 лица (5.7%);

¹ Включват се всички малолетни и непълнолетни лица, които са били новозаведени на отчет в ДПС през календарната година.

ПРОТИВООБЩЕСТВЕНИ ПРОЯВИ И ПРЕСТЪПЛЕНИЯ НА МАЛОЛЕТНИТЕ И НЕПЪЛНОЛЕТНИТЕ ЛИЦА В ОБЛАСТ ВЕЛИКО ТЪРНОВО ПРЕЗ 2024 ГОДИНА

- тормоз - 7 лица (4.4%);
- непристойно и/или хулиганско поведение на обществено място - 7 лица (4.4%).
- скитничество и просия - общо 2 лица (1.3%);

Извършени престъпления

През 2024 г. **малолетните и непълнолетните лица, преминали през ДПС за извършени престъпления** в област Велико Търново, са 246.

Кражбите на имущество са най-разпространените престъпления, извършвани от лицата на възраст 8 - 17 години. Извършители на кражби са 102 лица, или 41.5% от всички малолетни и непълнолетни, преминали през ДПС за извършени престъпления. Най-висок е делът на извършителите на кражби от магазини или други търговски обекти - 56.9% (58 лица) и домови кражби - 28.4% (29 лица).

От общия брой на извършителите на престъпления 52 лица (21.1%) са регистрирани за престъпления, свързани с наркотици, 45 лица (18.3%) - за престъпления, свързани с унищожаване и повреждане на имущество, а 9 лица (3.7%) - за противозаконно отнемане на МПС.

Малолетни и непълнолетни, пострадали от престъпления

През 2024 г. в ДПС са регистрирани 51 пострадали от престъпления лица на възраст 8 - 17 години, от които 33 (64.7%) са момчета и 18 (35.3%) - момичета. Малолетните пострадали лица са 41.2%, а непълнолетните - 58.8%.

Дейност на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните

През 2024 г. местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните в област Велико Търново **са образували** 290 възпитателни дела, от които 249 (85.9%) са по предложения на органите на прокуратурата. Броят на **решените дела** е 264, като в срок до един месец са решени - 36.4% от тях. **Прекратени** са 19 дела, или 6.6% от образуваните възпитателни дела. В края на 2024 г. **са останали несвършени** 20 дела.

ПРОТИВООБЩЕСТВЕНИ ПРОЯВИ И ПРЕСТЪПЛЕНИЯ НА МАЛОЛЕТНИТЕ И НЕПЪЛНОЛЕТНИТЕ ЛИЦА В ОБЛАСТ ВЕЛИКО ТЪРНОВО ПРЕЗ 2024 ГОДИНА

През 2024 г. местните комисии са наложили 374 **възпитателни мерки** в съответствие с чл. 13, ал. 1 от Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Най-често налаганите възпитателните мерки са:

- предупреждение - 193 мерки (51.6%);
- поставяне под възпитателен надзор на обществен възпитател - 65 мерки (17.4%);
- поставяне под възпитателен надзор на родителите или на лицата, които ги заместват, за полагане на засилени грижи - 46 мерки (12.3%);
- задължаване да участва в консултации, обучения и програми - 25 мерки (6.7%);
- задължаване на непълнолетния да извърши определена работа в полза на обществото - 18 мерки (4.8%).

Малолетните и непълнолетните с наложени възпитателни мерки в област Велико Търново през 2024 г. са 290. От тях:

- малолетни са 105 (36.2%), а непълнолетни - 185 (63.8%);
- момчета са 239 (82.4%), а момичета - 51 (17.6%);
- с основно образование са 112 (38.6%), със средно образование - 57 (19.6%), с начално образование - 104 (35.9%) и с незавършено начално образование - 17 (5.9%).

ПРОТИВООБЩЕСТВЕНИ ПРОЯВИ И ПРЕСТЪПЛЕНИЯ НА МАЛОЛЕТНИТЕ И НЕПЪЛНОЛЕТНИТЕ ЛИЦА В ОБЛАСТ ВЕЛИКО ТЪРНОВО ПРЕЗ 2024 ГОДИНА

Методологични бележки

Статистическото изследване на противообществените прояви и престъпления на малолетните и непълнолетните осигурява информация на базата на годишни данни за лицата, водени, заведени, снети и преминали през детските педагогически стаи, лицата с наложени възпитателни мерки за извършени общоопасни деяния, както и за пострадалите малолетни и непълнолетни от престъпления. Източник на информацията са местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Обект на наблюдението е дейността на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Единици на наблюдение са малолетните и непълнолетните, извършители на противообществени прояви и престъпления.

Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните е компетентен орган, който разглежда възпитателни дела, привежда в изпълнение наложените мерки съгласно Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните (ЗБППМН) и осъществява контрол по изпълнението им.

Малолетни лица са лицата на възраст от 8 до 13 навършени години.

Непълнолетни лица са лицата на възраст от 14 до 17 навършени години.

Противообществената проява е деяние, което е общественоопасно и противоправно или противоречи на морала и добрите нрави.

Детските педагогически стаи са специализирани заведения, които участват в превенцията на престъпността и противообществените прояви, извършени от малолетните и непълнолетните.

В броя на водените на отчет в ДПС през годината се включват малолетни и непълнолетни, които са извършили престъпления и/или противообществени прояви; осъдени са за престъпления от общ характер; освободени от поправителните домове (ПД); освободени от ВУИ; освободени от социално-педагогическите интернати (СПИ). Малолетните и непълнолетните лица се водят на отчет в ДПС за срок от 2 години, след което се снемат от отчет, ако през този период не са извършили повторно

противоправни деяния. В броя на водените на отчет в ДПС **не се включва** броят на малолетните и непълнолетните, които са **преминали през ДПС**.

В броя на заведените на отчет в ДПС през годината се включват малолетни и непълнолетни лица, които са новозаведени през отчетната година.

ПРОТИВООБЩЕСТВЕНИ ПРОЯВИ И ПРЕСТЪПЛЕНИЯ НА МАЛОЛЕТНИТЕ И НЕПЪЛНОЛЕТНИТЕ ЛИЦА В ОБЛАСТ ВЕЛИКО ТЪРНОВО ПРЕЗ 2024 ГОДИНА

В броя на снетите от отчет в ДПС през годината се включват малолетни и непълнолетни лица, които през отчетната година са отпаднали от отчет, като е посочена причината за снемане от отчет.

В броя на преминалите през ДПС се включват малолетни и непълнолетни лица, които са извършили незначителни деяния, за които еднократната намеса на полицейски органи е била достатъчна и няма основания за тяхното завеждане на отчет в ДПС.

Възпитателна мярка е алтернативна на наказанието мярка за възпитателно въздействие спрямо малолетен или непълнолетен, извършил противообществена проява, и непълнолетен, освободен от наказателна отговорност по чл. 61 от Наказателния кодекс, и се налага с цел преодоляване на отклоненията в поведението, предотвратяване на бъдещи нарушения и интеграция в обществото.

В броя на малолетните и непълнолетните лица с наложени възпитателни мерки се включват всички малолетни и непълнолетни, извършители на противообществени прояви, престъпления или административни нарушения, спрямо които са наложени възпитателни мерки съгласно ЗБППМН. С оглед на деянието може да се наложи **повече от една** възпитателна мярка с изключение на възпитателните мерки „настаняване в СПИ“ и „настаняване във ВУИ“.

В броя на малолетните и непълнолетните лица, пострадали от престъпления, се включват лицата, пострадали от различни видове престъпления по местоизвършване на деянието, а не по местоживееене на лицата.

Допълнителна информация относно методологията и данните от наблюдението за дейността на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните е публикувана на сайта на НСИ (<http://www.nsi.bg>), раздел „Правосъдие и престъпност“, както и в Информационна система ИНФОСТАТ (https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=63).